

ENQUÊTE: GEEN DOORBRAAK VOOR DE ELEKTRONISCHE SIGARET

Brussel, juli 2014 – Volgens de nieuwe rookenquête van Stichting tegen Kanker kent de elektronische sigaret geen doorbraak in België in 2014. Slechts 0,5% van de bevolking gebruikt de elektronische sigaret dagelijks en 1% gebruikt ze wekelijks of minder. Ter vergelijking: in Frankrijk lag in november 2013 het dagelijks gebruik van de elektronische sigaret ongeveer zes maal hoger dan in ons land.

Het beperkt succes kan verklaard worden door de regelgeving i.v.m. elektronische sigaretten die in België strenger is dan in onze buurlanden. In België mogen elektronische sigaretten met nicotine enkel op de markt worden gebracht als ze geregistreerd zijn als geneesmiddel, met de bijhorende strenge eisen in verband met de kwaliteit, de veiligheid en de doeltreffendheid.

Vanaf 2016 zal België zijn wetgeving moeten aanpassen op basis van een Europese richtlijn over tabaksproducten. Ons land zal dan de elektronische sigaretten met nicotine ook zonder registratie als geneesmiddel moeten toelaten. Indien de producent zijn elektronische sigaret als een rookstopmiddel presenteert, mag de verkoop uitsluitend in apotheken gebeuren.

Hoe schadelijk is de elektronische sigaret?

Het roken van gewone sigaretten is zeer schadelijk, omdat door de verbranding van de tabak ondermeer koolmonoxide en kankerverwekkende verbindingen ontstaan. Aangezien er bij de elektronische sigaret geen verbranding van tabak optreedt, is een elektronische sigaret veel minder toxisch dan de gewone sigaret.

De elektronische sigaret is echter niet zonder gevaar, omwille van het effect van de dampen op mond, keel en luchtwegen. Bovendien zijn de effecten op lange termijn en de aanwezigheid van toxische bestanddelen onvoldoende gekend of bestudeerd. De vloeistof in de elektronische sigaret kan hoge concentraties nicotine bevatten, die bij accidentele inname door jonge kinderen dodelijk kan zijn.

De meeste gebruikers zijn zowel rokers van sigaretten als gebruikers van elektronische sigaret, wat weinig voordeel voor hun gezondheid oplevert. Minder roken vermindert het risico op hartziekten niet en levert slechts een beperkt voordeel voor de beperking van kanker op.

De elektronische sigaret volgens leeftijdscategorie

Jongeren van 15 tot 24 jaar experimenteren meer met de elektronische sigaret dan andere leeftijdsgroepen, maar bij het regelmatig gebruik (van dagelijks tot wekelijks) is er geen verschil tussen de leeftijdscategorieën. Het aandeel gebruikers van de elektronische sigaret binnen de Belgische bevolking bedraagt 1,5%: een half percent (ongeveer 45 000 personen) gebruikt de elektronische sigaret dagelijks en één percent (ongeveer 90 000 mensen) gebruikt ze wekelijks of minder dan wekelijks in 2014.

	Nooit	Ooit	<wekelijks	wekelijks	dagelijks
Allen	92,07%	6,56%	0,55%	0,36%	0,47%
Man	90,88%	7,92%	0,46%	0,37%	0,38%
Vrouw	93,25%	5,22%	0,55%	0,34%	0,55%

	Nooit	Ooit	<wekelijks	wekelijks	dagelijks
15-24j	87,03%	11,40%	0,78%	0,15%	0,62%
25-44j	91,16%	6,93%	1,06	0,28%	0,57%
45-64j	93,82%	5,27%	0,14%	0,42%	0,28%
65+	95,77%	2,97%	0,11%	0,65%	0,49%

Andere opmerkelijke resultaten van de rookenquête

In 2014 telt België 26% rokers (tegenover 27% in 2013), waarvan 21% dagelijks rookt. In Vlaanderen rookt 25%, in Wallonië 30% en in Brussel 26%. 72% van de rokers rookt gewone sigaretten en 32% van hen rookt roltabak.

Volgens Luk Joossens, expert in tabakspreventie is de stabilisering van het percentage rokers te wijten aan het gebrek aan nieuwe initiatieven om het roken te ontraden. Sinds 2007 heeft de Belgische regering namelijk geen enkele nieuwe maatregel genomen. Daarnaast bedraagt het geschatte tabakspreventiebudget in ons land slechts € 0.27 per inwoner. Ter vergelijking: tabakspreventie koploper IJsland heeft bijna 7 keer meer per inwoner over voor zijn tabakspreventiebeleid (€ 1.88).

De enquête van Stichting tegen Kanker leverde ook een paar opmerkelijke vaststellingen op. Van de ondervraagden:

- wil 90% de nummer van de tabakstoplijn op de pakjes roltabak.
- Bij de personen die in de laatste zes maanden een café hebben bezocht, had 22% van de cafébezoekers (28% in 2013) iemand binnen zien roken, in een ruimte die daarvoor niet was bestemd.
- heeft 28% van de jongeren tussen 15 en 24 jaar tabaksreclame gezien in de voorbije drie maanden, vooral in de verkooppunten.
- wil 70% een verbod op tabaksreclame in de verkooppunten.
- slechts 1 à 2% gaf toe zijn laatste sigarettenpakje op de zwarte markt te hebben gekocht.

Bijlagen:

1. Veelgestelde vragen rond de elektronische sigaret
2. Conclusies van de rookenquête
3. Technische fiche van de steekproef

Alle resultaten van de enquête vanaf 17/07, 9.30 u. op www.kanker.be/persberichten

--- EINDE PERSBERICHT ---

BIJLAGEN

1. VEELGESTELDE VRAGEN OVER ELEKTRONISCHE SIGARETTEN.

De elektronische sigaret is een recent fenomeen, dat in bepaalde landen een enorm succes kent. Het onderzoek is nog beperkt, maar de kennis erover evolueert snel. Het standpunt van Stichting tegen Kanker is gebaseerd op de huidige stand van zaken.

Wat is een elektronische sigaret?

De elektronische sigaret lijkt op een sigaret, maar is een elektronisch apparaat dat een capsule met vloeistof en een batterij bevat, bedoeld om het roken na te bootsen. Door inademing of druk op een schakelaar wordt de vloeistof verwarmd waardoor er damp of “artificiële rook” vrijkomt. Deze damp bevat al of niet nicotine en is meestal gearomatiseerd.

Wie gebruikt de elektronische sigaret?

Het aandeel gebruikers van de elektronische sigaret binnen de Belgische bevolking bedraagt 1,5%: een half percent gebruikt de elektronische sigaret dagelijks (ongeveer 45.000 personen) en één percent gebruikt ze wekelijks of minder dan wekelijks (ongeveer 90.000 personen) in 2014. 82% van de gebruikers van de elektronische sigaret zijn rokers, 16% ex-rokers en 2% niet-rokers. Rokers die wensen te stoppen met roken of het roken te verminderen, zijn de grootste gebruikers van elektronisch sigaretten.

Gebruiken jongeren de elektronische sigaret?

Tot dusver experimenteren jongeren van 15 tot 24 jaar meer met de elektronische sigaret, maar ligt het regelmatig gebruik (van dagelijks tot wekelijks) niet hoger dan van andere leeftijdscategorieën. Nochtans bestaat de vrees dat de aantrekkingskracht voor de elektronische sigaret bij jongeren zal toenemen naarmate het gebruik ervan bij volwassen rokers toeneemt. Reclametechnieken, trendy producten of speciale aroma's kunnen het gebruik bij jongeren versnellen. Bovendien hebben alle grote internationale sigarettenbedrijven fabrikanten van elektronische sigaretten overgenomen, waardoor in de nabije toekomst elektronische sigaretten op basis van tabak met de merknaam van sigaretten op de markt kunnen komen en de relatie tussen roken en elektronisch sigaret bevestigd wordt.¹

Wat bepaalt de wetgeving over de elektronische sigaret?

Volgens de wet van 22 december 2009 is het gebruik van om het even welke elektronische sigaret niet toegelaten in plaatsen waar het roken verboden is. In België bepaalt de wetgeving dat elektronische sigaretten met nicotine geassimileerd worden met geneesmiddelen en enkel in apotheken mogen worden verkocht. Elektronische sigaretten zonder nicotine zijn vrij verkrijgbaar. Vanaf 2016 zal België zijn wetgeving moeten aanpassen op basis van een Europese richtlijn over tabaksproducten. Ons land zal dan de elektronische sigaretten met nicotine ook zonder registratie als geneesmiddel moeten toelaten. Indien de producent zijn elektronische sigaret als een rookstopmiddel presenteert, mag de verkoop uitsluitend in apotheken gebeuren.

Is de elektronische sigaret een goede methode om te stoppen met roken?

Er zijn onvoldoende studies die de doeltreffendheid van de elektronische sigaret ten aanzien van andere rookstop methodes aantonen. Bovendien evolueert het aanbod van elektronische sigaretten erg snel. De volgende jaren zullen uitwijzen of de tweede generatie van elektronische sigaretten een doeltreffende rookstop methode betekent. Doeltreffende rookstop betekent een volledig stopzetting van de rookgewoontes.

¹ <http://www.cbc.ca/news/business/marlboro-heatsticks-heat-tobacco-instead-of-burning-it-1.2689213>

2. CONCLUSIES VAN DE ROOKENQUÊTE

Rokerspercentage algemeen

In totaal geeft 26% van de Belgen aan te roken

- 21% rookt dagelijks
- 5% rookt niet dagelijks en kan dus eerder als gelegenhedsroker worden beschouwd

Rokers worden vaker gevonden bij de volgende bevolkingsgroepen:

- Bij mannen (31%)
- In de leeftijdsgroepen 25-34 jaar (31%)
- In het Zuiden van België (30%)
- Bij werkzoekenden (46%) en arbeiders (41%)
- Bij de lagere sociaal-economische klassen (30% in klasse 5-6 en 36% in klasse 7-8)

Jongeren kunnen vaker worden beschouwd als gelegenhedsroker. De helft van de rokers tussen 15 en 17 jaar (17% in totaal) rookt (nog) niet dagelijks. Mannen zijn vaker dagelijkse rokers in vergelijking met vrouwen.

Aantal sigaretten

(Dagelijkse) rokers roken gemiddeld 15 sigaretten per dag. Mannen roken meer dan vrouwen. Er wordt meer in het Franstalige deel van het land gerookt. Het aantal sigaretten per dag stijgt ook naarmate de sociaal-economische klasse van de roker afneemt.

Elektronische sigaret

1% van de Belgen rookt minstens af en toe een elektronische sigaret. Jongeren en respondenten in lagere sociale klasse (7-8) hebben hier vaker ervaring mee (gehad).

Type tabaksproduct

72% van de rokers rookt gewone sigaretten. 32% van hen rookt roltabak. 5% rookt (ook wel eens) een sigaar of cigarillo. De penetratie van gewone sigaretten is significant lager:

- Bij oudere rokers (t.v.v. roltabak en sigaren)
- In Franstalig België (t.v.v. roltabak)
- Bij mannen (t.v.v. roltabak en sigaren)
- Naarmate de sociaal-economische klasse van de respondent lager is (t.v.v. roltabak).

12% van de rokers van sigaretten rookt menthol sigaretten. Dit % is duidelijk hoger bij vrouwen in de jongste leeftijdscategorieën:

- Van alle vrouwelijke rokers rookt 16% menthol sigaretten
- Van alle vrouwelijke rokers tussen 15 en 44 jaar rookt 22% menthol sigaretten. Het % vrouwen dat menthol sigaretten rookt neemt beduidend af na de leeftijd van 45 jaar

3. TECHNISCHE FICHE VAN DE STEEKPROEF

Achtergrond en doelstellingen Onderzoeksmethode

Achtergrond en doelstellingen 	Onderzoeksmethode
<p>Stichting tegen Kanker is een Belgische stichting met als missie de strijd tegen kanker.</p> <p>Het onderzoek werd opgezet om gedetailleerde kwantitatieve inzichten te verzamelen over het rookgedrag in België anno 2014.</p> <p>Ook de evolutie met de resultaten van 2013 werd onderzocht.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ N=4.007 interviews met Belgen 15-75 jaar ✓ Alle interviews werden afgenomen via CATI (Computer Assisted Telephone Interviewing) ✓ Quota werden gezet (en gekruist) op:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Provincie ▪ Geslacht ▪ Leeftijd ✓ Er werd gewogen op de quotavariabelen en op sociale klasse ✓ 30% van de interviews werd afgenomen van mobile only respondenten (die geen vaste telefoonlijn meer hebben) ✓ Duurtijd vragenlijst:<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niet-rokers en ex-rokers: ± 5 min. ▪ Rokers: ± 7 min. ✓ Veldwerkperiode: 26 maart tot 28 april 2014

© GfK Belgium 2014 | Rookgedrag in België | 30 June 2014

3

Informatie voor journalisten, niet voor publicatie

Voor interviews of praktische informatie over deze enquête kunt u terecht bij Luk Joossens, expert in tabakspreventie – ljoossens@stichtingtegenkanker.be – 02 743 37 06 – 0486 88 91 22

Voor meer informatie over Stichting tegen Kanker kunt u terecht bij Steven De Bondt, persattaché Stichting tegen Kanker – sdebondt@stichtingtegenkanker.be – 02 743 45 84 – 0477 468 231

Stichting tegen Kanker bundelt de krachten in de strijd tegen kanker. De Stichting is actief in België. Kanker treft in ons land jaarlijks bijna 70 000 mensen. Daarom financiert de Stichting wetenschappelijk kankeronderzoek in België en verstrekt ze informatie en sociale begeleiding aan mensen met kanker en hun naasten. Daarnaast is ze actief op het vlak van preventie, opsporing en de bevordering van een gezonde levenswijze. De inkomsten van de Stichting komen voornamelijk uit giften en legaten van particulieren. In 2013 ontving Stichting tegen Kanker 26,9 miljoen euro aan inkomsten, waarvan 11,3 miljoen euro naar steun aan wetenschappelijk onderzoek is gegaan. De Stichting besteedde ruim 4 miljoen euro aan psychosociale of materiële hulp en 5,1 miljoen euro aan informatie en gezondheidspromotie.

www.kanker.be - Kankerfoon 0800 15 800 - Tabak Stop Lijn 0800 111 00 - www.tabakstop.be